

Ügyleírás

1.1 Az ügy megnevezése

A fás szárú növények védelmével kapcsolatos hatósági eljárás a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) alapján (fás szárú növény kivágásának engedélyezése; kivágott fás szárú növény pótlására kötelezés; fás szárú növény kivágására kötelezés; fás szárú növényvel kapcsolatos telepítési, fenntartási és kezelési előírások betartására kötelezés)

1.2 Ügy rövid leírása

Az ügyfél a közterületen található fás szárú növény kivágását kezdeményezheti a települési önkormányzat jegyzőjénél. A legfontosabb, hogy akkor kell a kérelmet a jegyzőhöz benyújtani, ha a fás szárú növény a Rendelet hatálya alá tartozik és közterületen található. Amennyiben ezen alapkövetelmények nem teljesülnek, úgy a jegyző a kérelmet átteszi az illetékes más hatósághoz, illetve ha ez nem lehetséges érdemi vizsgálat nélkül elutasíthatja.

Speciális szabályok vonatkoznak az eljárásra, amennyiben a kivágási kérelemmel érintett fás szárú növény **helyi jelentőségű védett természeti emlékek** minősül, vagy amennyiben **helyi jelentőségű védett természeti területen** áll. Ilyen esetekben a jegyző, mint természetvédelmi hatóság jár el az engedélykérelem ügyében.

Nem kell alkalmazni a Rendelet szabályait az alábbi jogszabályok hatálya alá tartozó fás szárú növények esetében:

- a) az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (az erdő, annak élő és élettelen alkotóelemei, az erdei életközösség; a külterületen található fásítás; az erdészeti létesítmény; az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület tekintetében);
- b) a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (erdőre és védett természeti területekre vonatkozó rendelkezései);
- c) a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény (32. § – távhővezeték biztonsági övezetére vonatkozó rendelkezések);
- d) a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény [63. § (3) bekezdés és a felhatalmazás alapján kiadott 324/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdés 15. pontja – műemléki ingatlanon található fás szárú növények];
- e) a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény [42/A. §, 43. § (3) bekezdése, 47. § 10. pontja – közutak mellett meghatározott távolságban lévő fás szárú növények];
- f) a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény [124. §, 133. § – villamos vezeték biztonsági övezetét sértő növényzet];
- g) a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény [43. § (3) bekezdése – a vasúti pálya közvetlen közelében lévő fás szárú növények];
- h) az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény [29. § (4) bekezdése – települési önkormányzat képviselő-testülete hatósági határozatban elrendelt közérdekű környezetalakítás];
- i) a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 1996. évi LXXVI. törvény [17. § (2) bekezdése – a mérést akadályozó fás szárú növény eltávolítása];

- j) a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény [32. § (3) bekezdése – biztonsági övezetre vonatkozó előírások];
- k) a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény [7. § (2) bekezdés a) pontja és a felhatalmazása alapján kiadott 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 41. § – vízfolyást károsan befolyásoló növényzet eltávolítása];
- l) az energetikai célból termesztett, fás szárú növényekből álló, külön jogszabály szerint létesített ültetvényekre [71/2007. (IV. 14.) Korm. rendelet];
- m) a szennyvíz, szennyvíziszap és hígtrágya elhelyezésére, hasznosítására szolgáló fával borított területre;
- n) az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó területre [275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet].

1.3 Jogosultak köre

A fás szárú növény kivágása iránti kérelmet bármely ügyfél benyújthatja, a jogosultak köre nem korlátozott.

1.4 Szükséges iratok

A legegyszerűbb módja a kérelem benyújtásának a Rendelet 2. mellékletében található **formanyomtatvány** kitöltése és annak benyújtása. A formanyomtatvány használata nem kötelező, a kérelmező más módon is benyújthatja kérelmét, ugyanakkor az abban meghatározott valamennyi szükséges adatot és információt szolgáltatni kell a hatóságnak. A kérelem benyújtható postai úton, vagy személyesen, illetve lehetőség van a szóban előterjesztett kérelem jegyzőkönyvbe vételére is.

A kérelemhez **nem kell benyújtani** hiteles tulajdoni lapot, elegendő az érintett ingatlan természetbeni adatainak (ha ismert, a helyrajzi számának, egyéb esetben a közterület címének és azon belül a kivágással érintett fa vagy fák elhelyezkedésének) megadása.

1.5 Nyomtatványok

A Rendelet 2. melléklete tartalmaz egy formanyomtatványt, amelynek kitöltésével az ügy elbírálásához szükséges valamennyi adat megadható, a kérelem e formanyomtatvány, vagy az annak megfelelő adattartalmú, más formájú kérelem útján terjeszthető elő.

1.6 Az eljárás költsége

Az ügyfélnek a kérelmével egyidejűleg a hatósági eljárás lefolytatásáért 3000 forint összegű illetéket kell lerónia. (Ez alól kizárólag az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény Itv. 5. § (1) bekezdésében felsoroltak mentesülnek -pl. helyi önkormányzat, költségvetési szerv, közhasznú nonprofit gazdasági társaság stb.)

A fellebbezési eljárás illetéke 5000 forint, melyet a fellebbezés benyújtásával egyidejűleg kell leróni.

1.7 Ügyintézés helye

Az eljárással érintett fás szárú növény fekvése szerinti település önkormányzatának jegyzője/körjegyzője székhelye.

1.8 Ügyintézési idő

A fakivágási eljárás lefolytatására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) alapján **30 napos ügyintézési határidő** áll a jegyző rendelkezésre, mely a kérelemnek az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz történő megérkezését követő napon kezdődik. Ebbe a határidőbe **nem számítanak bele** a Ket. 33. § (3) bekezdésben felsorolt időtartamok (pl. hiánypótlás, szakértői vélemény elkészítése). Külön említést érdemel, hogy **amennyiben a hatóság az ügyben az ügyintézési határidőn belül nem hoz döntést, úgy az engedély megadottnak tekintendő**. Ez azonban nem ad felmentést a pótlási kötelezettség alól, melyre nézve a jegyző külön eljárásban kötelező határozatot is kiadhat.

Speciális esetben, a **település szempontjából kiemelt szakmai, tudományos, település- és kultúrtörténeti értéket képviselő fás szárú növény kivágásának kérelmezése esetén az ügyintézési határidő negyvenöt nap**.

1.9 Az ügyben közreműködő szakhatóság

Az eljárás során szakhatóság bevonására jellemzően nem kerül sor. Előfordulhat azonban, hogy a jegyző **szakértőt** rendel ki végzésben. Erre akkor kerülhet sor, ha a hatóság nem rendelkezik megfelelő szakértelemmel az ügy elbírálására. A szakértői díjról és a szakértő költségtérítéséről a kirendelésről szóló végzésben vagy legkésőbb az érdemi határozatban rendelkeznie kell a hatóságnak, amelyet főszabály szerint a kérelmező ügyfél köteles állni és megelőlegezni.

1.10 Egyéb tudnivalók

Az eljárás során a jegyző beszerzi a fás szárú növényvel rendelkezni jogosult nyilatkozatát, továbbá értesíti valamennyi ügyfelet az eljárás megindításáról. Ezt követően – ha a kérelem valamely alapvető hiányosságban szenved – a jegyző végzésben hiánypótlást rendelhet el a tényállás tisztázása érdekében. Amennyiben a hiánypótlásnak nem tesz eleget, úgy a jegyző a kérelmet a rendelkezésre álló adatok alapján bírálja el (ami lehet elutasítás is), vagy ha a nyilatkozattétel elmaradása megakadályozta a tényállás tisztázását, abban az esetben megszüntetheti az eljárást.

Amennyiben valamennyi szükséges adat és információ a rendelkezésére áll, úgy a jegyző szemlét tűz ki, amelyről előzetesen értesíti az ügyfeleket. Amennyiben valamely személy meghallgatása az eljárás során szükséges, úgy a jegyző azt a személyt idézi. Az idézés akkor szabályszerű, ha a szemlét megelőzően legalább 8 nappal kézbesítésre került az érintett személy részére. A helyszíni szemlén a jegyző jegyzőkönyvet vesz fel, amelyben rögzít minden lényeges megállapítást, tény, nyilatkozatot annak érdekében, hogy az érdemi döntés kellően megalapozott legyen, és a tényállás is teljesen feltárára kerüljön.

A tényállás megállapítását követően a hatóság határozattal érdemben dönt a kérelemről. A hatóság a fás szárú növény kivágása iránti kérelmet elutasítja, ha

- a) a kérelmező a fás szárú növény pótlásáról hiánypótlási felhívás ellenére sem nyilatkozott;
- b) a fás szárú növény áttelepítése szakmai és településrendezési szempontból célszerű és kivitelezhető; vagy
- c) az természetvédelmi vagy környezetvédelmi érdeket sért.

Az ügyfél a Rendelet 8. §-ában előírtak szerint köteles gondoskodni a **kivágott fás szárú növény pótlásáról** is, melyre nézve őt a jegyző az érdemi döntésében is kötelezi. A szakszerű pótlásra

legfeljebb 1 év határidő adható. A pótlás kizárólag oly módon történhet, hogy a fás szárú növény – figyelemmel az adott faj, fajta tulajdonságaira, növekedési jellemzőire, szakszerű kezelésére – az emberi életet és egészséget nem veszélyeztetheti, a biztonságos közlekedést nem akadályozhatja, valamint nem okozhat kárt a meglévő építményekben, létesítményekben, és nem akadályozhatja azok biztonságos működését. Fasor fahiányainak pótlása kizárólag az adott fasor vonalába történő telepítéssel, a fasorra jellemző faj, fajta felhasználásával történhet, ha annak környezeti feltételei adottak. Ugyanakkor fás szárú növény pótlása nem történhet az alábbiakban felsorolt fajok egyedeivel (a Rendelet 1. melléklete):

Inváziós fajú fás szárú növények:

Magyar név	Tudományos név
fehér akác*	<i>Robinia pseudoacacia</i>
amerikai kőris*	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>
mirigyes bálványfa*	<i>Ailanthus altissima</i>
cserjés gyalogakác	<i>Amorpha fruticosa</i>
kései meggy	<i>Padus serotina</i>
zöld juhar	<i>Acer negundo</i>

* Kivéve a kertészeti változatok.

Ha a pótlás inváziós fás szárú növény kivételként meghatározott kertészeti változataival történik, az ingatlan tulajdonosa, vagyonkezelője, vagy az ingatlanon lévő fás szárú növényekkel bármely jogviszony alapján rendelkezni jogosult használója köteles gondoskodni a fás szárú növény továbbterjedésének megakadályozása érdekében az újulat eltávolításáról.

A döntést a jegyző hivatalos levélben közli minden ügyféllel, továbbá köteles nyilvánosan is közzétenni (a helyben szokásos módon, illetve a települési önkormányzat honlapján). Erre azért van szükség, mivel a fás szárú növény korlátozottan rendelkezésre álló természeti erőforrásnak tekinthető. A határozatot továbbá a Ket. 69/A. § (1) bekezdése szerint bárki korlátozás nélkül megismerheti, arról költségtérítés ellenében másolatot kérhet.

A jegyző a kiadott jogerős és végrehajtható engedélyében tett előírások betartását ellenőrzi a helyszínen, és amennyiben azt tapasztalja, hogy az engedélyes megsértette azokat, úgy végzésben közigazgatási végrehajtást rendelhet el. Az erről szóló végzésében figyelmezteti az engedélyest, hogy amennyiben nem tesz eleget a fapótlási kötelezettségének, úgy eljárási bírsággal sújtható. Az eljárási bírság legalacsonyabb összege a Ket. 61. § (2) bekezdése szerint ötezer forint, legmagasabb összege természetes személy esetén ötszázezer forint, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetén pedig egymillió forint. Az eljárási bírság mindaddig ismételhető, amíg az engedélyes nem tesz eleget a pótlási kötelezettségének. Az eljárási bírságot kiszabó végzésben rendelkezni kell az okozott esetleges többletköltségek megfizetéséről is (pl. többszöri helyszíni szemle költségei).

A Rendelet alkalmazása során felmerülő problémás, egyedi esetekben, illetve a több szakterületet érintő ügyek (pl. részben vagy egészben helyi természetvédelmi oltalom alatt álló fát, fasort érintő fakivágási, pótlási eljárások) kezelése kapcsán szakmai segítség kérhető továbbá a magyar állami természetvédelem hivatalos honlapjáról (www.termeszetvedelem.hu, vagy közvetlenül a <http://www.termeszetvedelem.hu/a-fas-szaru-novenyek-vedelmenek-szabalyai-a-346-2008-xii-30-korm-rendelet-alapjan> link alatt), illetve a Vidékfejlesztési Minisztérium Környezetügyért Felelős Államtitkársága munkatársaitól is.

1.11 Jogszabályok

- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény;
- a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (védett természeti területen lévő fás szárú növényekkel kapcsolatos eljárás kapcsán);
- az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény;
- a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet;

1.12 Jogorvoslati lehetőségek

Az érdemi döntés ellen, amennyiben azt bármelyik ügyfél sérelmesnek tartja **fellebbezésnek** van helye [a megyei kormányhivatalhoz címezve], melyet a jegyző útján kell előterjeszteni. Ügyfélnek tekintendő az a személy (vagy társadalmi szervezet) is, aki az engedélyezési eljárásban nem vett részt, ugyanakkor jogát vagy jogos érdekét érinti a fás szárú növény kivágása vagy pótlása. A **fellebbezési eljárásért 5000 forint illetéket** kell lerónia a kérelmezőnek a fellebbezés benyújtásával egyidejűleg. A jegyző fellebbezés esetén a nem jogszabálysértő döntést akkor is visszavonhatja, illetve a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően módosíthatja, ha a kérelemben foglaltakkal egyetért, feltéve, hogy az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél. Ha az eljáró jegyző nem ért egyet a fellebbezésben foglaltakkal, úgy azt felterjeszti a **megyei kormányhivatalhoz**, amely az elsőfokú határozatot helyben hagyja, megváltoztatja, vagy megsemmisíti. A másodfokon eljáró hatóság döntése ellen az illetékes **megyei törvényszékhez** lehet fordulni bírósági felülvizsgálatot kérve.